EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 5.11.2008
COM(2008) 652 galīgā redakcija/2

CORRIGENDUM
Annule et remplace le document COM(2008)652 final du 17.10.2008
Titre incomplet: concerne toutes langues.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Ceļā uz pasaules līmeņa kopām Eiropas Savienībā.

Plaša mēroga inovāciju stratēģijas īstenošana

{SEK(2008) 2637}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI, EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Ceļā uz pasaules līmeņa kopām Eiropas Savienībā.

Plaša mēroga inovāciju stratēģijas īstenošana

IEVADS

Ilgtspējīga izaugsme un jaunu darba vietu radīšana Eiropas Savienībā aizvien vairāk ir atkarīga no izcilības un inovācijām kā galvenajiem Eiropas konkurētspējas dzinējspēkiem. Atzīstot šo faktu, ES 2006. gadā pieņēma plaša mēroga inovāciju stratēģiju[1] un noteica, ka kopu stiprināšana Eiropā ir viena no deviņām stratēģiskajām prioritātēm sekmīgai inovāciju veicināšanai[2].

Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta no reģionu, valstu un ES kopu politikas centieniem, 2008. gada janvārī pieņemtais Eiropas kopu memorands[3] bija liels solis pretim kopu attīstības veicināšanai arī turpmāk. Arī pēc tam ES valstu valdību vadītāji uzsvēra nepieciešamību labāk koordinēt inovāciju pamatnosacījumus, "*arī uzlabojot saikni starp zinātni un nozari, ar pasaules līmeņa inovāciju kopu starpniecību un attīstot reģionālas kopas un tīklus*"[4].

Kopu var definēt plaši kā grupu, kurā ietilpst firmas, saistītie ekonomikas dalībnieki un iestādes, kas atrodas tuvu cits citam un ir sasnieguši pietiekamu līmeni, lai attīstītu specializētas zināšanas, pakalpojumus, resursus, piegādātājus un prasmes[5]. Kopu politiku plāno un īsteno vietējā, reģiona un valsts līmenī atkarībā no jomas un izvirzītajiem mērķiem. Kopienas uzdevums ir atvieglot un papildināt šos centienus, konkrēti, uzlabojot pamatnosacījumus, veicinot izcilību pētniecībā un izglītībā un uzņēmējdarbību, sekmējot ciešāku saikni starp nozari (jo īpaši MVU) un pētniecību un veicinot savstarpēju politikas apguvi un kopu sadarbību visā ES. Šajā ziņā izšķirīgi svarīgi ir turpināt iekšējā tirgus īstenošanu un attīstīt konkurētspējīgu Eiropas pētniecības telpu.

Šajā paziņojumā ieskicēts politikas satvars labākai komplementaritātei un sinerģijai starp dažādiem politikas līmeņiem, lai Eiropas Savienībā atbalstītu vairāk pasaules līmeņa kopu izveidi.

---

1 Komisijas paziņojums "Zināšanu izmantošana praksē: Plaša mēroga inovācijas stratēģija ES", COM(2006) 502, galīgā redakcija, 13.9.2006. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2006/com2007_0726en01.pdf

2 Secinājumi, kas pieņemti Padomes 2006. gada 4. decembra sanāksmē (konkurētspēja): http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/91989.pdf.

3 Sk. http://www.proinno-europe.eu/NWEV/uploaded_documents/European_Cluster_Memorandum.pdf.

4 Briseles Eiropadomes 2008. gada 13. un 14. marta prezidentūras secinājumi. http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/99410.pdf.

5 Sk. pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu par "kopu jēdzienu un kopu politiku, un to lomu konkurētspējā un inovācijā: galvenie statistikas rezultāti un gūtās mācības", SEC(2008)2637.

1. KOPU VEICINĀŠANA EIROPAS SAVIENĪBĀ: POLITISKIE SASNIEGUMI

Kopu virzītājspēks lielākoties ir tirgus. Veiksmīgākās kopas rodas spontāni, dabisku konkurences priekšrocību, tirgus spēku vai nejaušības virzītas. Tomēr, dalībvalstīs pastāvot īpašai kopu politikai, konkrēti, kopš 90. gadu beigām, izveidot spēcīgas kopas aizvien vairāk palīdz ilgtermiņa politika, biznesa iniciatīvas vai augsta līmeņa augstskolas un pētniecības institūti, darbodamies kā katalizatori un palīdzēdami atraisīt konkrētu reģionu ekonomisko un zinātnisko potenciālu.

Kaut arī kopumā kopu politika Eiropas Savienībā ir agrīnā attīstības stadijā, tā gūst vērienu. Visā ES kopu politikas pieeja atšķiras. Universāla modeļa, šķiet, nav. Kaut arī dažādās vietās kopu atbalstam izmanto atšķirīgus instrumentus un mehānismus, tos aizvien vairāk lieto, lai veicinātu strukturālas pārmaiņas, lai atdzīvinātu konkrētas nozares, piemēram, jūrniecībā[6], un nodrošinātu satvaru citām politikas jomām, piemēram, pētniecībai, inovācijai un reģionu politikai. Tādējādi kopas pašlaik ir nozīmīgs aspekts Eiropas ekonomikas realitātē. Piemēram, Eiropas Kopu observatorijai[7] ir ziņas par aptuveni 2000 statiski nozīmīgām kopām, kuras definē kā vienkopus esošu nozaru un dienestu reģionālas apvienības, tas varētu nozīmēt, ka 38 % Eiropas darbaspēka nodarbina uzņēmumi, kas ietilpst šādās kopās, t. i., nozarēs, kam raksturīga sagrupēšanās.

Kaut arī jāatzīst, ka kopu virzītājspēks ir tirgus, liela nozīme kopu izveides un izcilības veicināšanā ir Kopienai. Kopš 80. gadu sākuma publiskā sektora iestādes, kas atbild par ekonomikas attīstību, ir likušas lietā kohēzijas politikas instrumentus, lai izstrādātu inovācijas stratēģijas, ieskaitot atbalstu kopām. Tagad tas iekļauts arī Eiropas izaugsmes un nodarbinātības reformu programmā[8], un pašreizēja plānošanas periodā (2007-2013) pētniecībai un inovācijai atvēlēti aptuveni 86 miljardi euro, proti, 25 % no visiem kohēzijas politikas līdzekļiem[9].

Kopienas kohēzijas stratēģijas pamatnostādnes (KSP), ko 2006. gada 6. oktobrī laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam pieņēma Padome[10], nepārprotami aicina dalībvalstis un reģionus veicināt spēcīgas kopas, attiecinot uz tām savas ekonomikas reformu stratēģijas. Arī pārskatītās ES nostādnes par valsts atbalstu atzīst, ka publiskā sektora atbalsts var potenciāli noderēt, pieļaujot dažus mērķtiecīgus atbalsta pasākumus kopu attīstībai[11].

Ar iniciatīvu "Reģioni ekonomiskām pārmaiņām"[12] Komisija palīdz starptautiskiem reģionu tīkliem centienos uzlabot reģionālās inovācijas sistēmas — šajā jomā kopu politikai var būt

---

6 Sk. dienestu darba dokumentu par jūrniecības kopām http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/pdf/Maritime_clusters_SEC_2007_1406.pdf.

7 Sk. http://www.clusterobservatory.eu vai pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu.

8 Sk. Izaugsmes un nodarbinātības integrētās pamatnostādnes http://ec.europa.eu/growthandjobs/guidelines/index_en.htm.

9 Sk. Komisijas dienestu darba dokumentu "Kohēzijas politika paver inovāciju iespējas reģionos", SEC(2007) 1547, 14.11.2007.

10 Sk. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_lv.htm.

11 Sk. īpašos noteikumus par ieguldījumu atbalstu un darbības atbalstu kopas aktivizēšanai 5.8. punktā ("Atbalsts inovācijas kopām") Kopienas nostādnēm par valsts atbalstu pētniecībai, attīstībai un inovācijai (OV C 323, 30.12.2006., 1. lpp.). Tomēr šie noteikumi nav piemērojami ekskluzīvi, tātad kopām var būt tiesības saņemt citādu atbalstu. Plašāka informācija par valsts atbalsta reformu http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.cfm.

12 Plašāka informācija par šo iniciatīvu http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm.

ievērojama loma. Iniciatīva "Zināšanu reģioni"[13], ko īsteno saistībā ar Septīto pamatprogrammu Eiropas pētniecības telpas (EPT) politikā[14], tiecas stiprināt Eiropas reģionu pētniecības potenciālu, izstrādājot pētniecībā balstītas stratēģijas, kas rosinātu tādu pētniecības virzītu kopu attīstību, kurās apvienotos augstskolas, pētniecības centri, uzņēmumi un reģionālās iestādes un atbalstītu to sadarbību. Turklāt saskaņā ar Septīto pamatprogrammu īstenotās programmas "Iespējas" pētniecības infrastruktūru daļas mērķis ir optimizēt pašreizējo un jauno Viseiropas nozīmes izcilo pētniecības infrastruktūru izmantošanu un attīstību[15]. Tāpēc dalībvalstis var paļauties uz to, ka ar dažādiem ES instrumentiem būtiski atbalstīs pētniecību un inovāciju, tostarp arī kopu attīstību.

Kā liecina saprašanās memorands un kopējie izmēģinājuma projekti, kas atbalsta kopu darbības, kopumā ir gūti vērā ņemami panākumi dažādu dalībvalstu un reģionu kopu programmu ciešākas sadarbības veicināšanā. Eiropas Kopu alianse[16] ir sevišķi daudz devusi, pulcinot kopā daudzas ministrijas un pārvaldes iestādes, kas atbild par kopu politikas izstrādi un īstenošanu. Pašlaik dažādas pārvaldes iestādes sadarbojas daudz ciešāk. Tādējādi visā ES ir sperti pirmie soļi pretim praktiskai sadarbībai kopu politikas jomā.

ES vēl zemākā līmenī un komplementāri sniedz konkrētu atbalstu starptautiskajai sadarbībai darbības līmenī. Eiropas iniciatīva INNOVA TM[17], uz kuru attiecas Konkurētspējas un inovācijas programma (KIP), ir vērsta pirmkārt uz tādu jaunu vai labāku rīku kopīgu izstrādi, kas izmantojami kopu organizācijās inovatīvu MVU atbalstam, tādējādi veicinot uzņēmumu atbalsta pasākumus kopām Eiropā. Šī iniciatīva ir palīdzējusi Eiropas Savienībā pastiprināt kopu profesionālās saites, organizējot kopu apmeklējumu shēmas un partneru meklēšanas pasākumus un kopu vajadzībām sagatavojot partnerības līgumus atvērtu platformu izveidei nozares uzņēmumu starpā[18].

Ņemot vērā, ka MVU ir izšķirīgi svarīga loma ES nākotnes attīstībā, Eiropadome ir arī uzsvērusi, ka ir būtiski atvieglot inovatīvu MVU integrāciju kopās, jo īpaši lai veicinātu to internacionalizācijas stratēģijas atbilstīgi nesen sagatavotajam Mazās uzņēmējdarbības aktam[19].

2. UZDEVUMI NĀKOTNEI — NEPIECIEŠAMĪBA PĒC JAUNAS POLITISKAS RĪCĪBAS

Eiropā netrūkst kopu, tomēr pastāvīgās tirgus sadrumstalotības dēļ, vājās nozaru un pētniecības saiknes dēļ un nepietiekamās ES mēroga sadarbības dēļ ES kopām ne vienmēr ir nepieciešamā kritiskā masa un inovāciju spējas, lai ilgtspējīgi konkurētu pasaulē un turētos pasaules līmenī.

---

13 Sīkāka informācija par šo iniciatīvu http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/regions-knowledge_en.html.

14 Komisijas Zaļajā grāmatā "Eiropas Pētniecības telpa: jaunas perspektīvas", COM(2007) 161, 4.4.2007., skaidri teikts, ka EPT "pakāpeniski jāveido tās struktūra atbilstoši spēcīga pētniecības un jauninājumu grupu tīkla principiem".

15 Plašāka informācija par Eiropas darbībām pētniecības infrastruktūru jomā pieejama http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/research-infrastructures_en.html.

16 Plašāka informācija par Eiropas Kopu aliansi un kā tai pievienoties, http://www.proinno-europe.eu/index.cfm?fuseaction=page.display&topicID=223&parentID=0.

17 Plašāka informācija par Eiropas iniciatīvu INNOVA http://www.europe-innova.org.

18 Plašāka informācija sniegta ziņojumā "*Europe INNOVA Innovation and Clusters: The experience of 11 Networks*", kas pieejams www.europe-innova.org/index.jsp?type=page&cid=10337&lg=en.

19 Sk. Komisijas paziņojumu "Vispirms domāt par mazākajiem. Eiropas Mazās uzņēmējdarbības akts", COM(2008) 394, http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sba_en.htm.

Pastiprinoties starptautiskajai konkurencei, aizvien svarīgāk ir būt izciliem. Spēcīgās kopās iespējams auglīgi apvienot uzņēmumu dinamismu, intensīvus sakarus ar augstākā līmeņa iestādēm, kurās koncentrētas zināšanas, un pastiprinātu sinerģiju ar inovāciju jomu. Tās veicina uz zināšanām balstītas ekonomikas izveidi un tādējādi Lisabonas izaugsmes un nodarbinātības partnerības mērķu sasniegšanu. Tāpēc par lielu prioritāti jāatzīst tiekšanās uz izcilību.

Ekonomikai atjaunojoties, laika gaitā rodas jaunas kopas, savukārt citas zaudē konkurētspēju. Tas ir veselīgs tirgus virzīts process, un kopas, kuras nedarbojas, nav jāuztur mākslīgi. Šādas kopas nedrīkst subsidēt, jo tādējādi tiktu traucēta konkurence un arī jaunu konkurētspējīgu kopu veidošanās. Jaunās kopu iniciatīvas rūpīgi jāplāno, to pamatā jāliek ļoti skaidras, racionāli pamatotas un precīzi noteiktas uzņēmumu intereses, reģionu stiprās puses, īpašā kompetence, starptautiskajā līmenī izcili zināšanu centri un tālredzīgs skatījums uz tirgu. Ja šie nosacījumi netiks izpildīti, maz ticams, ka kopu iniciatīvu varēs veiksmīgi īstenot. Nākamais uzdevums būs panākt, lai netiktu izvērstas tādu kopu iniciatīvas, kurām ir mazas izredzes sekmīgi darboties ilgtermiņā.

Politikas veidotājiem visos līmeņos jākoncentrējas uz labāko pamatnosacījumu nodrošināšanu inovāciju, izcilības un ES mēroga sadarbības veicināšanai. Šīs pieejas atbalstam nepieciešami kopīgi centieni, lai nodrošinātu lielāku sinerģiju un komplementaritāti starp dažādām politikām, programmām un iniciatīvam.

3. VAIRĀK PASAULES LĪMEŅA KOPU EIROPAS SAVIENĪBĀ

Eiropā konkurētspēju vislabāk veicināt, tiecoties uz izcilību visos līmeņos un cik vien iespējams labi izmantojot kopu piedāvāto potenciālu.

Komisija var lielā mērā atbalstīt kopu izcilību, papildinot reģionu un valsts kopu politiku, likvidējot vēl vairāk šķēršļu tirdzniecībai un mobilitātei ES. Iekšējais tirgus, kas labi darbojas, piedāvā vislabākos nosacījumus plašākai starptautiskajai sadarbībai un ieguldījumu, pētnieku un kvalificētu cilvēku mobilitātei — visu, kas nepieciešams spēcīgāku kopu attīstībai Eiropas Savienībā. Piemēram, Komisijas nesen izveidotās Eiropas pētnieku partnerības uzdevums ir atbalstīt atlikušo šķēršļu likvidēšanu pētnieku mobilitātei visā ES[20].

Komisija jau ir paziņojusi[21], ka pastiprinās centienus nodrošināt dažādu Kopienas finanšu instrumentu stratēģiskāku un saskanīgāku darbību, panākot, ka dalībvalstis var pielāgot savu instrumentu lietojumu atbilstīgi saviem stratēģiskajiem mērķiem un nosacījumiem. Lai līdz maksimumam palielinātu attiecīgo Kopienas instrumentu ietekmi, atbilstīgi Reģionu komitejas ierosinājumam tie jāīsteno saskanīgi ar reģionu un valstu centieniem atbalstīt kopas[22].

---

20 Sk. Komisijas paziņojumu "Labākas karjeras un vairāk mobilitātes – Eiropas partnerattiecības pētniekiem", COM(2008) 317 galīgā redakcija, pieejams htpp://ec.europa.eu/research/era/specific-era-initiatives_en.html.

21 Paziņojums "Pētniecība un jauninājumi Eiropas reģionu konkurētspējai", COM(2007) 474 galīgā redakcija, sk. http://eur-lex.europa.eu/ LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0474:FIN:LV:PDF.

22 Sk. Reģionu komitejas atzinumu par kopām un kopu politiku, kas pieņemts tās 75. plenārsesijā 2008. gada 19. jūnijā, CdR 70/2008 rev.1 EN/o (ECOS-IV-024).

3.1. Uzlabot kopu politiku

Dalībvalstis tiek aicinātas turpināt kopu politikas integrāciju valsts reformu programmās atbilstīgi Izaugsmes un nodarbinātības partnerībai un ik gadu sniegt ziņojumu par sasniegto. Tas palīdzēs politikas veidotājiem izstrādāt veiksmīgu kopu politiku valsts un reģionu līmenī un veicināt dalīšanos ar zināšanām un labu praksi visā ES. Šajā kontekstā ir vērts uzsvērt, ka jaunās paaudzes kohēzijas programmas ir cieši saistītas ar valsts reformu programmām un lielā mērā palīdz tās īstenot.

Turklāt Eiropas Kopu observatorija sniedz politikas veidotājiem neitrālu un salīdzināmu informāciju par kopu politiku un kopu relatīvo stiprumu Eiropas Savienībā. Šis ar kopām saistīto datu analīzes pakalpojums dalībvalstīm, kurš veicina ar pierādījumiem pamatotu politikas veidošanu un savstarpēju mācīšanos, tagad tiks papildināts un uzlabots[23].

Lai tiektos uz izcilību Eiropas Savienība un ārpus tās, nepieciešamas arī valsts un reģionālās atbalsta programmas, lai labāk ņemtu vērā kopu starptautisko dimensiju. Lai labāk atbalstītu koordināciju dalībvalstu starpā reģionu un valsts līmenī, plānojot jaunas kopu iniciatīvas vai tālāk attīstot esošās, Komisija tāpēc mudina dalībvalstis un reģionus ciešāk sadarboties politikas līmenī. Šajā kontekstā Komisija turpinās atbalstīt Eiropas kopu alianses darbību politikas savstarpējas apguves atbalstam, labas prakses un pieredzes apmaiņai un kopēju praktisku rīku kopīgai izstrādei, tādējādi veicinot labākas un efektīvākas kopu politikas izstrādi Eiropas Savienībā[24].

Lai risinātu problēmas, kas saistītas ar praktiskiem šķēršļiem ciešākai sadarbībai kopu politikas jomā, var izmantot arī Eiropas teritoriālās sadarbības grupu[25], juridisku instrumentu, kas izveidots saskaņā ar kohēzijas politiku, galvenokārt lai pārvaldītu kohēzijas politikas programmas. Vienlaikus Komisija aicina dalībvalstis un reģionus, plānojot kopu programmas, labāk izmantot iespējas, ko piedāvā vienotais tirgus, piemēram, plašāk izmantot inovāciju apliecības, lai pirktu atbalsta pakalpojumus pāri robežām.

Lai vēl vairāk palīdzētu dalībvalstīm izstrādāt stratēģiskāku redzējumu par kritiskās masas un pasaules līmeņa izcilības sasniegšanu, Komisija, īstenojot KIP, izveidos Eiropas Kopu politikas grupu[26], lai dalītos ar informāciju par kopu politiku un dziļāk saprastu, kā labāk palīdzēt dalībvalstīm atbalstīt pasaules līmeņa kopu izveidi.

3.2. Veicināt kopu starptautisko sadarbību

Kaut arī bijuši centieni nostiprināt vienoto tirgu, kopas Eiropas Savienībā nevar paļauties tikai uz dabiskiem spēkiem, kas liek sagrupēties, lai piesaistītu talantus un citas vērtības, kā tas notiek, piemēram, ar kopām Amerikas Savienotajās Valstīs. ES kopas var kompensēt dažus no šiem trūkumiem, izveidojot ciešāku saikni ar citām kopām, no kā var smelties papildu

---

23 Sk. pievienoto Komisijas dienestu darba dokumentu par kopām, SEC(2008)2637.

24 Padome pauda gandarījumu "par Kopienas iniciatīvu par Eiropas Puduru apvienību, kā mērķis ir stimulēt praktisku sadarbību starp reģionu pašvaldībām" un šajā sakarā aicināja Komisiju sagatavot "sagatavot analīzi par to, kā veicināt puduru starpvalstu aspektu". Padomes 2006. gada 4. decembra sanāksmē (konkurētspēja) pieņemtie secinājumi http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/91989.pdf.

25 Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Regula (EK) Nr. 1082/2006 (OV L 210, 31.7.2006., 19. lpp) http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_lv.htm.

26 Sk. Komisijas Lēmumu C(2008)6091.

spēkus. Kopu saiknes ir jo svarīgākas tāpēc, ka globālajā ekonomikas vidē notiek apmaiņa. Firmas aizvien vairāk darbojas starptautiskā vidē, tāpēc ir svarīgi internacionalizēt arī kopu iniciatīvas un organizācijas, kas atbalsta tās.

Kaut arī kopā apvienojušās firmas un organizācijas konkurē savā starpā, jo īpaši tās, kas darbojas vienā un tajā pašā darbības jomā, ir vairāki aspekti, kas pamato konkurences un sadarbības iespējamību vienlaikus. Kopām starptautiski sadarbojoties uzņēmumu līmenī, ir iespējams vēl vairāk uzlabot kopu izcilību. Šāda sadarbība var ietvert apmaiņu ar zināšanām, informāciju par situāciju tirgū un kvalificētu darbinieku apmaiņu, savstarpēju piekļuvi pētniecības un izmēģinājumu centriem un jaunu un labāku pakalpojumu izstrādi firmām, kas apvienojušās kopās, tādejādi veicinot kopējas Eiropas pētniecības un inovāciju telpas izveidi. Eiropas uzņēmumu atvērtība sadarbībai ar izcilākajiem zināšanu centriem kā Eiropā, tā ārpus tās ir priekšnosacījums pasaules līmeņa kopu izveidei un izaugsmei. Šāda atvērtība ir nepieciešama, arī lai saglabātu konkurētspēju biznesa vidē, kas aizvien vairāk globalizējas. Sadarbība kopās var vēl vairāk veicināt Eiropas tehnoloģiju platformās[27] izstrādāto stratēģisko pētniecības programmu kopīgu redzējumu.

Kopienas nākamā paaudzes kopu iniciatīvas, konkrēti tās, kuras saistītas ar *Europe INNOVA* ™, "Zināšanu reģioniem" un pašreizējo kohēzijas politikas Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi[28], rosinās kopu sadarbību Eiropas Savienībā, tām mijiedarbībā nostiprinoties, un veicinās vairāk pasaules līmeņa kopu izveidi Eiropā, jo īpaši jomās ar lielu inovācijas potenciālu, piemēram, jomās, kas saņem atbalstu saskaņā ar "Vadošo tirgus iniciatīvu Eiropai"[29], un citās, piemēram, jūrniecībā[30]. Veiksmīgos un piemērotos rīkus un instrumentus, ko izstrādās un izmēģinās šīs jaunās kopu partnerības, cik plaši vien iespējams integrēs un izmantos jaunajā tīklā *Enterprise Europe Network*[31].

2009. gadā, kas pasludināts par Eiropas radošuma un inovāciju gadu, būs labas iespējas veicināt kopu atvērtību pētniecības institūtiem un starptautiskiem partneriem pāri robežām. Komisija kopā ar valsts vai reģionu partneriem dalībvalstīs atbalstīs Eiropas inovācijas nedēļu rīkošanu, lai popularizētu ieguvumus no nozaru un zinātnes saiknēm pāri robežām saistībā ar kopām.

3.3. Veicināt kopu organizāciju izcilību

Kopu iniciatīvas aizvien vairāk pārvalda specializētas iestādes, ko dēvē par kopu organizācijām, to forma var būt ļoti dažāda: bezpeļņas organizācijas, valsts aģentūras, uzņēmumi. Uzņēmumiem un citām inovācijā ieinteresētām personām, kas apvienojušās kopās, ir nepieciešami efektīvi, profesionāli un piemēroti atbalsta pakalpojumi, lai gūtu maksimālu labumu no savas kopu organizācijas. Tomēr līdz šim kopu vadītāju iemaņas un profesionalitāte nav pienācīgi atzītas. Lai uzlabotu uzņēmumu atbalsta pakalpojumus un

---

27 Plašāka informācija http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html.

28 Eiropas teritoriālas sadarbības mērķis nostiprina un aizstāj iepriekšējo Kopienas iniciatīvu *Interreg*. Tas vērsts uz integrētu teritoriālo attīstību, reģionu sadarbību un apmaiņu ar labu praksi, un tā kodols ir inovāciju integrācija visās nozarēs. Laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam ES-27 inovācijai piešķirti 2 miljardi euro, un tie atvēlami arī kopu caurviju pasākumiem, kas pulcina kopā vairākus reģionus.

29 Komisijas paziņojums "Vadošā tirgus iniciatīva Eiropai", COM(2007)860 galīgā redakcija, pieejama http://ec.europa.eu/enterprise/leadmarket/leadmarket.htm.

30 Paziņojumā "Integrēta Eiropas Savienības jūrniecības politika" (Zilā grāmata), COM(2007) 575, 10.10.2007., Komisija pauda nodomu veicināt jūrniecības kopu tīklu.

31 Plašāka informācija par *Enterprise Europe Network* atrodama http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm.

virzītu kopu iniciatīvas uz spēju patstāvīgi stabili darboties, izšķirīgi svarīgs ir efektīvu un profesionālu kopu organizāciju devums.

Kopu vadība tāpēc jāatzīst kā jauna profesionālā kvalifikācija, kam nepieciešami augsti kvalitātes standarti un profesionalitāte, lai efektīvi sniegtu pakalpojumus, kas nepieciešami uzņēmumiem un iestādēm, kuri sadarbojas kopās, un lai pilnībā izmantotu ieguvumus no augstskolu, nozares, valsts pārvaldes sadarbības. Komisija rosina šādus centienus, kas jau iesākti dažos ES reģionos.

Šajā kontekstā Komisija saskaņā ar KIP sāks Eiropas izmēģinājuma iniciatīvu kopu organizāciju izcilībai, kurā piedāvās īpašas apmācību programmas un pastiprinātu sadarbību ar kopu vadītājiem. Ja iniciatīva būs veiksmīga, tās rezultāts galu galā varētu būt patstāvīgas bezpeļņas Eiropas kopu vadītāju asociācijas izveide, kura, pamatojoties uz Eiropas kvalitātes vadības fonda izstrādāto izcilības modeli[32], izstrādātu un uzturētu Eiropas kvalitātes zīmi izcilām kopu organizācijām. Ar šādu Eiropas kopu zīmi varētu palīdzēt kopu organizācijām palielināt papildu privāto un publisko finansējumu un uzlabot to pamanāmību un atzīšanu visā pasaulē.

3.4. Uzlabot inovatīvu MVU integrāciju kopās

Kopas ir auglīga vide, kas rosina MVU inovēt un dibināt sakarus ar lieliem uzņēmumiem un starptautiskiem partneriem. Vienlaikus kopās darbojas lieli daudznacionāli uzņēmumi, tomēr īpaši svarīgi ir, lai kopās integrētos dinamiski un inovatīvi MVU, jo tad kopās būs nodrošināta liela izcilība un daudz inovāciju. Tāpēc, veidojot kopu politiku, politikas veidotājiem jāņem vērā MVU lielais potenciāls.

Kopu organizācijas piedāvā dažādus īpaši pielāgotus atbalsta pakalpojumus uzņēmumiem, jo īpaši MVU, ļoti efektīvi papildinot līdzšinējās atbalsta formas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Šādi pakalpojumi ietver sadarbības atvieglošanu MVU starpā, ar lielākiem uzņēmumiem un pētniecības institūtiem; intelektuālā īpašuma tiesību veicināšanu un tehnoloģiju pārnesi[33] un atbalstu starptautiskam darbībām.

Lai palīdzētu MVU integrēties kopās, Eiropas Kopu observatorija sniegs papildu informāciju par pakalpojumiem, ko piedāvā kopu iniciatīvas, un tā noderēs uzņēmumiem un ieguldītājiem iespēju un stratēģisko partneru meklējumos ES.

Saskaņā ar iniciatīvu INNOVA™ kā izmēģinājuma projekti tiks izstrādāti un izmēģināti labāki īpaši pielāgoti atbalsta pakalpojumi mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, piedāvājot tos ar kopu organizāciju starpniecību, un, ja tie būs veiksmīgi, tos ar Eiropas Kopu alianses un *Enterprise Europe Network* starpniecību sāks plaši izmantot ES līmenī. Tādējādi jāpalielina efektivitāte un inovāciju atbalsta shēmu ietekme dalībvalstīs, vienlaikus samazinot slogu MVU.

Vēl *Enterprise Europe Network* 2009. gadā tiks aicināts ciešā sadarbībā ar kopu organizācijām rīkot informācijas kampaņu par inovācijām, informējot jo īpaši inovatīvu MVU

---

32 Sīkāka informācija par *EFQM* modeli pieejama http://www.efqm.org/.

33 Sniedzot šādus pakalpojumus, jāņem vērā nesen pieņemtais Komisijas ieteikums "par intelektuālā īpašuma pārvaldību zināšanu nodošanas darbībās un par prakses kodeksu universitātēm un citām sabiedriskām pētniecības iestādēm ", C(2008)1329, 10.4.2008.

uzņēmējus par pieejamajiem atbalsta mehānismiem, jo īpaši zināšanu pārnesei un internacionalizācijai.

SECINĀJUMI

Kopām ir liela nozīme konkurences, inovācijas un nodarbinātības virzīšanā Eiropas Savienībā. Tomēr, lai pilnībā baudītu kopu nestos augļus, ES pašlaik ir jāpastiprina palīdzība dalībvalstīm un reģioniem, visos līmeņos veicinot izcilību un rosinot sadarbību visā ES, lai būtu vairāk pasaules līmeņa kopu.

Kopām jābūt atvērtām, elastīgām, un tām jāpiesaista visas pasaules izcilākie talanti un zināšanas. Reģionu, valstu un ES līmenī jācenšas atvieglot ciešāku un efektīvāku saišu izveidi kopu starpā un ar vadošajiem pētniecības institūtiem Eiropā un ārpus tās. Vienlaikus kopu organizācijas tiek aicinātas uzlabot atbalsta pakalpojumus un inovatīvus MVU ciešāk integrēt kopās.

Šā paziņojuma mērķis ir sekmēt efektīvāka regulējuma izveidi kopu atbalstam ES.

<u>Pielikums.</u> Politikas programma pasaules līmeņa kopu atbalstam ES

Komisija

- **atbalstīs dalībvalstu un reģionu centienus uzlabot savu kopu politiku, konkrēti sniedzot objektīvu informāciju par kopām un kopu politiku, kā arī atvieglojot politikas apguvi visā ES;**
- **nodrošinās lielāku saskanību un komplementaritāti starp dažādiem Kopienas instrumentiem, kuri atbalsta kopas, pilnībā ievērojot subsidiaritātes principu;**
- **izveidos Eiropas Kopu politikas grupu, kas konsultēs Komisiju un dalībvalstis par iespējamo stratēģisko kursu pasaules līmeņa kopu izveidei un izaugsmei Eiropā;**
- **veicinās kopējas Eiropas pētniecības un inovācijas telpas attīstību, atvieglojot kopu praktisku starptautisku sadarbību;**
- **nāks klajā ar Eiropas izmēģinājuma iniciatīvu kopu organizāciju izcilībai;**
- **sniegs labāku informāciju par inovācijas atbalsta pakalpojumiem, ko Eiropas kopu organizācijas piedāvā MVU , jo īpaši ar Eiropas Kopu observatorijas un *Enterprise Europe Network* starpniecību;**
- **saskaņā ar Konkurētspējas un inovācijas programmu atbalstīs jaunus vai labākus rīkus MVU dalības atvieglošanai inovatīvās kopās,**

un aicina dalībvalstis

- **ņemot vērā ES dimensiju, pilnībā integrēt kopu politiku valsts reformu programmu konkurētspējas sadaļā un ziņot par to;**
- **spēcīgāk atbalstīt MVU dalību kopās, īstenojot ieteikumus, kas iekļauti Mazās uzņēmējdarbības aktā;**
- **pastiprināt centienus nodrošināt lielāku sinerģiju un komplementaritāti starp dažādiem politikas virzieniem, programmām un iniciatīvām kopu politikas jomā.**